

ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET

Prövningsnämnden

Norragatan 17, 22 100 Mariehamn

Tel. (018) 528600 växel, Fax. (018) 528601

www.miljohalsoskydd.ax

MILJÖTILLSTÅND

Beslut nummer Diarienummer
ÅMH-Pn 5/09 2008-0343

Beslutsdatum
1.4.2009

Sökanden

Sunds Jaktvårdsförening
Gunnarsby
22530 Sund

Ärende

Sunds Jaktvårdsförening ansöker om miljötillstånd för befintlig skjutbana på del av fastigheten Gunnarsby 1:2 i Gunnarsby, Sunds kommun.

Den i ansökan avsedda verksamheten är miljögranskningspliktig enligt:

- 10 § 3 mom. landskapslag (2008:124) om miljöskydd (miljöskyddslagen),
- punkt 14.2, bilaga 1 landskapsförordning (2008:130) om miljöskydd (miljöskyddsförordningen),
- 6 kap. 19 § vattenlag (1996:61) för landskapet Åland (vattenlagen).

Verksamheten är miljögranskningspliktig men sökanden anholder i enlighet med 2 mom. 10 § miljöskyddslagen om att ansökan behandlas som en ansökan om miljötillstånd, trots att tillståndsplikt ej föreligger.

Beslut

Miljötillstånd

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet beviljar med stöd av 17 § 1 mom. miljöskyddslagen Sunds Jaktvårdsförening tillstånd för befintlig skjutbana på del av fastigheten Gunnarsby 1:2 i Gunnarsby, Sunds kommun. Tillståndet omfattar skjutbana för finkalibrigt skytte med miniatyrgevär (kaliber 22) på rörligt mål samt skjutplats för gevär med kalibrar 5,6 - 9,3 mm på fast tavla.

Ansökan avslås till den del det avser skeetskytte med hagelvapen på separat plats norr om ovannämnda skjutbanor.

Giltighet

Detta tillstånd gäller till vidare under förutsättning att tillståndshavaren innehar laglig rätt till erforderligt område för skjutbanan. Tillståndshavaren ska inkomma med en ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkor senast 31.12.2019. Om

ansökan om revidering av tillståndsvillkor inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 21 § 2 mom. punkt e) miljöskyddslagen.

Ersättning

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning (MKB) i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en MKB.

Villkor och föreskrifter

Tillståndshavaren ska följa nedanstående villkor och föreskrifter utfärdade med stöd av 24 och 26 §§ miljöskyddslagen:

1. Det buller som verksamheten alstrar får som riktvärde utomhus vid fast bostads eller fritidshus fasad inte överstiga 60 dB $L_{AI_{max}}$, dvs. i form av den A-vägda högsta ljudnivån definierad med impulstidkonstanten ($L_{AI_{max}}$).

Tillståndshavaren ska vid behov vidta bullerdämpande åtgärder för att säkerställa att ovan angivna riktvärde inte överskrids. Innan åtgärder i nämnda syfte vidtas ska en plan för åtgärden/-erna lämnas till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet för godkännande.

Tillståndshavaren ska efter anmodan av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet vid behov utföra mätning av bullernivån.

24 § punkt a) miljöskyddslagen

2. Skjutbanan får användas för skytte endast under följande tider:

- 2.1. Tre valfria vardagar per vecka, undantaget dag före helgdag,
kl. 10.00 - 21.00

- 2.2. Lördag samt dag före helgdag,
kl. 10.00 - 18.00

- 2.3. Fyra valfria söndagar per år,
kl. 10.00 - 18.00

- 2.4. Vid behov av avvikelser från tider enligt villkor 2.1 - 2.3 ovan pga. eventuella tidsmässigt begränsade tillfällen ska tillståndshavaren minst en månad innan tillfället meddela Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet om behovet. Myndigheten kan meddela restriktioner för verksamheten eller besluta att den inte får ske.

24 § punkt a) miljöskyddslagen

3. Tillståndshavaren ansvarar för att skytte ej förekommer utöver tider i villkor två. 24 § punkt c) och e) miljöskyddslagen

4. Tillståndshavaren ska genom anslag vid skjutbanan informera allmänheten om vilka dagar och tider banan håller öppet samt om kontaktuppgifter till tillståndshavaren eller dennes representant.

Tillfälliga tider som godkänts enligt villkor 2.4 ska minst två veckor innan tillfället anslås på anslagstavla vid skjutbanan och delges per brev till närboende samt delges offentligt genom annons i en på orten allmänt utkommande tidning. 24 § punkt c) miljöskyddslagen

5. Användningen av blyad ammunition inom skjutbaneområdet ska vara så liten som möjligt. Vid användning av blykulor ska i första hand helmantlade kulor användas om inte särskilda omständigheter förutsätter annat.

Blykulor ska samlas upp i skjutvallar och kulfång eller på annat sätt så att de kan tas om hand på ett sådant sätt att miljöförorening förhindras.

5 §, 24 § punkt a) miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § vattenlagen

6. Skjutvallar och kulfång ska saneras med lämplig metod senast år 2014 och därefter återkommande med 10 års intervall. Vid sållning som saneringsmetod skall maskvidden vara högst 8 mm. och ursållat material ska hanteras som farligt avfall.

5 §, 24 § punkt a) miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § vattenlagen

7. Skjutning med hagelgevär vid den sk. skeetbanan är inte tillåten.

Vid avslutande av verksamhet ska verksamhetsutövaren som förorsakat föroreningen sanera och återställa marken i ett sådant skick att negativ miljöpåverkan undanröjs eller om det inte är möjligt begränsas i så stor utsträckning som möjligt.

Tillståndshavaren ska inom två år från det att detta beslut vunnit laga kraft inkomma till ÅMHM med en saneringsplan och redovisning av den förorening som orsakats av hagelskyttet på skeetbanan. Redovisningen ska innehålla uppgifter om:

- hur länge hagelskytte pågått på platsen,
- omfattningen av skyttet, redovisande uppskattat antal skott per år och total mängd bly som spridits ut,
- antal skjutstationer med uppgift om skjutsektorernas storlek (riktning, bredd och längd) på respektive plats,
- situationsplan som visar samtliga skjutsektorer samt de förväntade föroreningarnas maximala utbredning i terrängen samt
- uppskattat maximalt område som beräknas vara förorenat av bly och rester av lerduvor.

Saneringsplanen ska redogöra för hur området kan saneras och återställas samt hur avfallet kommer att hanteras och bortskaffas.

Slutlig sanering av skeetskytteområdet ska vara utförd i enlighet med godkänd saneringsplan senast 5 år från det att detta beslut vunnit laga kraft.

5 §, 24 § punkt a) miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § vattenlagen

8. Avfallshanteringen ska följa landskapslagen om renhållning (1981:3) och gällande kommunala föreskrifter samt skötas så att miljöförorening och olägenhet för människors hälsa förhindras. Allt avfall och farligt avfall ska separeras och hanteras med hänsyn till principen om bästa tillgängliga teknik samt förvaras i märkta och för ändamålet avsedda kärl. Avfallet ska återvinnas om det är tekniskt möjligt till en rimlig kostnad.

Avfall och farligt avfall får endast lämnas till en av myndigheterna godkänd mottagare för ifrågavarande avfall. Avfall av typen tomhylsor ska tillvaratas skilt och företrädesvis återvinnas.

24 § punkt b) miljöskyddslagen

9. För kontroll av verksamhetens miljökonsekvenser ska en driftsjournal föras. I journalen ska finnas uppgifter om:

- Antal dagar som banan enligt villkor 2 använts för skytteverksamhet.
- Uppgifter om den ammunition som använts däribland typ av ammunition, antal skott samt total mängd bly.
- Avfallshandling enligt villkor 8 (redovisande typ, mängd och mottagare).
- Saneringsåtgärder som genomförts.
- Andra åtgärder som vidtagits för minskande av verksamhetens negativa miljöpåverkan.

Journalen ska bevaras 10 år vid anläggningen och på anmodan visas vid inspektion eller tillställas Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

26 § miljöskyddslagen

10. Tillståndshavaren ska utse en ansvarig person som ansvarar för skötsel, underhåll och journalföring så att miljötillståndet följs. Personens namn och kontaktuppgifter ska meddelas till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Vid byte av ansvarig person ska uppgifterna uppdateras.

26 § miljöskyddslagen

11. Tillståndshavaren ska utan dröjsmål anmäla betydande förändringar i verksamheten till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Vid avslutande av verksamheten ska meddelande om avveckling göras till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, varvid myndigheten kan utfärda närmare

föreskrifter om avveckling.

24 § punkt d) miljöskyddslagen

Beslutsmotiveringar

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har granskat miljötillståndsansökan samt förutsättningarna för beviljande av tillstånd och konstaterar att verksamheten inte leder till olägenhet för människors hälsa, skada på naturen och dess funktioner, hinder för eller väsentligt försvårande av nyttjande av naturresurser, minskad allmän trivsel eller försämring av kulturvärden, försämring av miljöns lämplighet att nyttjas för rekreatiönsändamål, skada på egendomen eller olägenhet att nyttja den eller annan jämförbar kränkning av allmänt eller enskilt intresse.

Verksamhetens två betydande miljöaspekter är det buller som verksamheten alstrar och spridning av ammunitionsrester. Skottbuller ger vanligtvis upphov till mycket höga ljudtrycksnivåer nära källan och skottljudet har karaktären av enskilda impulser med mycket kort varaktighet (< 1 sek) som ofta uppstår oregelbundet och i olika omfattning med hänsyn till den aktuella skjutverksamheten. Användning av ammunition innehållande bly medför spridning av bly i naturen. Metalliskt bly från ammunition omvandlas i mark och fångstvallar till mer eller mindre lösliga blyföreningar, såsom blykarbonater, blyhydroxikarbonater och bly sulfater. Dessa föreningar kommer i sin tur att omvandlas och avge fria blyjoner i mer eller mindre snabb takt, beroende på omgivningens fysikaliska och kemiska beskaffenhet. Föreningarnas löslighet ökar med sjunkande pH och blyet är särskilt rörligt i sura och humusfattiga områden. Vid upplösningsprocessen av blyföreningarna sätts blyjonen Pb^{2+} i omlopp och denna jon utgör den mest tillgängliga formen för bly för både växter och djur. Blyjonen binds bl. a. till humussyror i mark och vatten och sprids sedan vidare till omgivande miljö, djur och växter. Då djur får i sig bly kan blyet lösas upp i magsäcken och tas upp i blodomloppet och spridas i kroppen och orsaka förgiftning. Vid användning av blykulor kan spridningseffekter begränsas genom exempelvis kulfång och skjutvallar där sanden kan rensas från bly. De miljöförorenande effekterna blir därigenom så små att de inte kan anses medföra någon sådan effekt som omnämns i 5 § miljöskyddslagen som är betydande.

Sedan verksamheten vid banan startade 1972 har ca. 200 kg bly ackumulerats i fångstvallen, beräknat på att den ammunition som används vid skjutbanan innehåller ca 5,5 g bly per skott och antalet skott uppgår till ca. 1000 st per år. I syfte att skydda miljön och vattenmiljön ställer myndigheten i enlighet med 5 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen villkor om att användning av blyhaltig ammunition skall vara så liten som möjligt och på att blykulor skall kunna samlas upp och tas omhand på vederbörligt sätt.

Myndigheten bedömer att förutsättningarna för tillstånd i 17 § miljöskyddslagen är uppfyllda. Verksamheten förorsakar viss miljöförorening i form av buller och deponering av ammunitionsrester i mark. Omfattningen av föroreningar i form av

buller har begränsats genom villkor om riktvärden för maximal ljudnivå, begränsning av verksamhetstiderna, vidtagande av bullerdämpande åtgärder samt tidpunkter för och information om skytteverksamheten. Riktvärdet i villkor 1 utgår från den meteorologiska situation som ger de högsta värdena.

Verksamheten vid skjutbanan är relativt småskalig, jämfört med andra skjutbanor på Åland, men då fast bosättning etablerats i närområdet måste antalet bullertillfällen begränsas i syfte att orsaka minsta möjliga negativa miljöpåverkan utan att denna miljöhänsyn blir oskälig. Myndigheten har därför begränsat skjutbanans verksamhetstider i syfte att minska och begränsa bullerstörning hos närboende. Skjutning med finkalibriga vapen, kaliber 22, ger inte upphov till lika störande buller som skjutning med grövre kalibrar varmed de begränsade verksamhetstiderna i första hand avser att reglera skottbuller från kalibrar 5,6 - 9,3 mm. Enligt 4 § miljöskyddslagen ska också en verksamhetsutövare vidta sådana åtgärder som rimligen kan krävas för att negativ miljöpåverkan undviks, undanröjs eller begränsas. Den skottbullenberäkning med tillhörande åtgärdsförslag som Ålands miljöprövningsnämnd låtit utföra visar på möjliga åtgärder för att reducera buller hos närboende till skjutbanan. Myndigheten ställer därmed enligt 24 § punkt a) miljöskyddslagen villkor om att bullerdämpande åtgärder ska vidtas för att begränsa utsläpp av buller från skytte med kalibrar 5,6 - 9,3 mm. Myndigheten får dock enligt 24 § 3 mom. inte utfärda villkor som föreskriver specifik teknik och tillståndshavaren åläggs därför att inkomma till myndigheten med en plan över förslag till bullerdämpande åtgärder enligt villkor ett.

Den tidigare nyttjade skeetbanan med hagelskytte på lerduvor får enligt villkor åtta inte längre användas då bullerspridningen sker radiellt och medför bullervärden överstigande 75 dB $L_{A_{max}}$ vid närmaste bostadshus. Skyttet är till sin karaktär sådant att bullerbegränsande åtgärder inte kan vidtas. Skeetskyttet fyller därmed inte förutsättningarna för tillstånd enligt 17 § miljöskyddslagen. Verksamheten kan heller inte förenas med sådana villkor enligt 24 § samma lag som skäligen kan krävas för att förutsättningarna ska vara uppfyllda. Verksamheten kan således inte tillåtas fortgå. Sökanden har i samband med komplettering av ärendet också meddelat att skeetskytte-verksamheten är nedlagd. Enligt 5 § miljöskyddslagen ska verksamhetsutövare som förorsakat förorening sanera och återställa marken i ett sådant skick att negativ miljöpåverkan undanröjs eller om det inte är möjligt begränsas i så stor utsträckning som möjligt vid avslutande av verksamhet. Vid skyttet används hagelvapen med blyhagel för att träffa lerduvor, vilka splittras vid träff och sprids över ett stort område. Lerduvorna innehåller/har innehållit betydande mängder polyaromatiska kolväten, PAH, vilket utgör en miljöförorening då det sprids i naturen. Även blyhaglen i sig utgör en miljöförorening, vilket redogjorts ovan. Myndigheten ställer därmed med stöd av 24 § punkt d) i miljöskyddslagen villkor om utredning samt istandsättning och sanering av det område var föreningen tidigare bedrivit skeetskytte med hagelvapen.

Verksamhetsutövaren är organiserad på ett sätt som är tillräckligt och trovärdigt för en fortgående framgångsrik skötsel av verksamheten med hänsyn till dess miljöaspekter och de allmänna miljöskyddsprinciperna i 4 § miljöskyddslagen.

Verksamhetsutövaren besitter också tillräcklig sakkunskap om verksamheten och dess miljökonsekvenser i enlighet med 7 § samma lag.

Vid prövning enligt vattenlagen har beaktats att en åtgärd som direkt eller indirekt kan inverka på vatten inte får vidtas om den kan motverka en hållbar utveckling. Myndigheten har även beaktat att åtgärden skall utföras och utövas med minsta intrång och olägenhet för andra allmänna och enskilda intressen. Verksamheten konstateras inte heller medföra någon sådan väsentlig olägenhet som avses i 4 kap. 3 § vattenlagen. Vid prövningen har även beaktats att åtgärden, vilken utgör vattenfarlig verksamhet, skall utövas så att ändamålet med företaget eller verksamheten nås med minsta skada och olägenhet för miljön utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att företaget eller verksamheten omöjliggörs. Särskilt har eftersträvat att grundvattnet och vattenmiljön skadas så lite som möjligt och hålls i ett så naturligt skick som möjligt. Villkor har därmed ställts bl. a. om sanering av skjutvallar och områden med avslutad skytteverksamhet.

Verksamhetsutövaren svarar enligt 4-5 §§ miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, oavsett givna villkor, för att miljöförorening förebyggs, undanröjs och begränsas och för att försämring av vattenkvaliteten förhindras, så även efter det att verksamheten avslutats i enlighet med vad som sägs i 34 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen. För att i enlighet med de allmänna kravbestämmelserna i miljöskyddslagens 2 kap. uppnå tillräckligt miljöskydd, förebygga olägenhet för människors hälsa åläggs tillståndshavaren i enlighet med miljöskyddslagen 24 och 26 §§ nödvändiga villkor om buller, verksamhetstider, avfallshantering och sanering samt utförande av driftskontroll och avslutande av verksamheten.

Med ovanstående motiveringar finner Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet grund för beviljande av miljötillstånd för skjutbana på fastigheten Gunnarsby 1:2, Gunnarsby i Sunds kommun.

Bakgrund

Sunds jaktvårdsförening ansöker om miljötillstånd för befintlig skjutbana på fastigheten Gunnarsby 1:2 i Gunnarsby i Sunds kommun. Inom anläggningen bedrivs skytteverksamhet vid två olika banor, en sk. grisskyttebana för träningsskytte på rörligt mål med minitayrgevär, kaliber 22, samt en inskjutningsplats för grövre kalibrar än kaliber 22, en sk. älgbana.

Skyttebanans anläggande på platsen har prövats och godkänts genom den resolution som givits 12 juni 1972 av Länsstyrelsen på Åland.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs ingen avgift i enlighet med punkt 9.1 i avgiftstaxa 2009 för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, fastställd av Ålands landskapsregering genom beslut nr 312 S10 /31.12.2008.

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besväransvisning.

Detta beslut har upprättats i två likalydande exemplar. Ett exemplar sänds till sökanden med mottagningsbevis och ett arkiveras i Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets ärendeakt.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet,

Ordförande Ulrika Karlsson
Prövningsnämnden

Föredragande Mikael Stjärnfelt
Miljöskyddsinspektör

ÄRENDEHANTERING

Ansökan

Ärendet har återförvisats från Ålands förvaltningsdomstol och inkom till Ålands miljöprövningsnämnd 01.06.2006.

Ärendet har kompletterats 06.11.2006 och 08.02.2007.

Ålands miljöprövningsnämnd har därefter upphandlat och låtit ÅF-Ingemansson AB utföra en skottbulerberäkning. Slutrapporten levererades 24.08.2007 och har därefter tillställts sökanden för hörande.

Sökandens genmäle inkom 14.12.2007.

Ärendet har med anledning av 5 § landskapslag (2007:129) om införande av lagstiftningen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet överförts från Ålands miljöprövningsnämnd till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet 01.01.2008.

Ärendet har kompletterats 30.09.2008 och 26.01.2009.

Ny miljöskyddslag träder i kraft 01.12.2008 som ändrar tillståndsplikten för ärendet. Permanent skjutbana kräver miljögranskning enligt bilaga 1 punkt 14.2 miljöskyddsförordningen istället för miljötillstånd. I sin komplettering den 26.01.2009 anhåller sökanden om att få ärendet prövat som ett miljötillståndsärende enligt 3 mom. 10 § miljöskyddslagen, även om tillståndsplikt ej föreligger.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 13.02.2009 - 06.03.2009 på Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets anslagstavla. Delgivning gjordes också genom annons i tidningen Åland 12.02.2009. I delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Tre yttranden har inkommit under tiden för offentlig delgivning varav ett yttrande är positivt och två yttranden negativa till verksamheten.

Utlåtanden

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har låtit utföra en sakkunnig skottbulerberäkning.

Bemötande

Sökanden har beretts tillfälle att yttra sig över sådant som tillförts ärendet av annan än sökanden.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Berörda parter delges beslutet per brev och beslutet delges även offentligt genom anslag på Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets anslagstavla. En kopia av beslutet finns framlagd vid Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets kansli till allmänhetens påseende under delgivningstiden. Beslutet finns även tillgängligt på internet på Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets hemsida, www.miljohalsoskydd.ax. I delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.